

Handläggning av misstänkta eller konstaterade fall av covid-19 på operationsavdelning

Detta dokument baseras på och kompletterar rekommendationer från Folkhälsomyndigheten och uppdateras i takt med att ny information blir tillgänglig.

Kontakta Vårdhygien dagtid eller infektionsläkare jourtid vid frågor.

Alla patienter har enligt Hälso- och sjukvårdslagen rätt till samma medicinska omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av misstänkt eller konstaterad diagnos.

Smittväg

Smittöverföringen sker främst som droppsmitta via hosta och nysningar då virus kommer i kontakt med ögon och slemhinnor, och som direkt och indirekt kontaktsmitta via händer, kläder, ytor och föremål. I vissa situationer kan det finnas risk för virusinnehållande aerosoler, se *Aerosolgenerande procedurer*.

Inkubationstid

Inkubationstiden för covid-19 är vanligen 2–14 dagar. Medelinkubationstiden är 5 - 6 dagar.

Symtom

Den kliniska symtombilden innefattar allt från mild luftvägsinfektion, ofta med hosta, med eller utan feber, till svåra luftvägsbesvär i form av pneumoni. Symtom som allmän sjukdomskänsla, muskelvärk och gastrointestinala besvär förekommer också.

Smittsamhet

Smittsamheten är sannolikt störst i anslutning till insjuknandet och i början av sjukdomsförloppet. För mer information se Folkhälsomyndighetens dokument [Vägledning om kriterier för bedömning av smittfrihet vid covid-19](#).

Covid-19

Faktaägare: Vårdhygien Skåne
Godkänt av: Anna Stjärne Aspelund

Datum: 2021-03-16
Ersätter: 2020-10-21

Sida: 2 (5)

Vårdrutiner	
Tillämpa grundläggande vårdhygieniska rutiner för operationsenheter och Pre -Postoperativa enheter Dessutom gäller nedanstående vårdrutiner:	
Op-sal	Den höga luftomsättningen minskar kraftigt koncentrationen av mikroorganismer inklusive coronavirus i luften. <ul style="list-style-type: none">• Operationer av patient med covid-19 kan utföras med de ventilationsförhållanden som normalt gäller på operationsenheter.• Vid aerosolgenererande procedurer i salen är det särskilt angeläget att dörrarna till operationssalen hålls stängda. Detta för att utspädningseffekten av den höga luftomsättningen ska störas så lite som möjligt.
Vårdrutiner	Patienten tas direkt in på operationssal. Undvik onödiga dörröppningar. Genomräckningsskåp får användas, med nydesinfekterade händer Eftervård Värdering av rumsplacering kan ske utifrån behov av aerosolgenererande procedurer (AGP). <ul style="list-style-type: none">• i första hand på enkelrum med sluss, för patient med AGP• i andra hand på enkelrum med förrum för patient med AGP• i tredje hand på enkelrum med stängd dörr för patient utan AGP Vid vård av enstaka patient med covid-19 rekommenderas postoperativ enhet att följa PM: Covid-19: Vårdavdelning Vid många konstaterade fall kan samvård med andra patienter med covid-19 ske på postoperativ enhet, följ då PM Covid-19: IVA/IMA
Transport av patient	Patient bör ha munskydd under transport till och från operationsavdelning, alternativt hosta i engångsnäsduk som kastas direkt. Minimera kontakt med andra patienter och personal under transporten. Transportör bär munskydd II/IIR.
Material/ utrustning och instrument	Ordinarie rutiner för desinfektion av instrument i diskdesinfektor. Allt engångsmaterial som använts eller förvarats öppet på salen kasseras, tänk särskilt på material som använts vid hantering av luftvägar.
Punktdesinfektion	Till punktdesinfektion används alkoholbaserat desinfektionsmedel med tensider till ytor och föremål. Vid större spill använd Virkon 1%.

Covid-19 Operationsavdelning

Vårdhygien Skåne
vardgivare.skane.se/vardhygien

Utskrivna kopior gäller inte som original

Covid-19

Faktaägare: Vårdhygien Skåne
Godkänt av: Anna Stjärne Aspelund

Datum: 2021-03-16
Ersätter: 2020-10-21

Sida: 3 (5)

Slutlig smittstädning	<p>Operationssalen rengörs som vid en slutlig smittstädning, med ytdesinfektionsmedel med tensid till alla ytor samt Virkon 1% på golv.</p> <p>Plastförkläde, handskar och munskydd klass II/IIR används under städning. Se rubrik ”Skyddsutrustning” nedan.</p> <p>När salen slutstädat och normal uppreningstid passerat kan den åter tas i bruk.</p>
Avfall och tvätt	<p>Avfall och engångsmaterial, som bedöms vara förorenat med kroppsvätskor, hanteras som smittförande avfall.</p> <p>Tvätt, som bedöms vara förorenad med kroppsvätskor, hanteras som risktvätt.</p>

Personal

Tillämpa alltid [Basal hygien i vård och omsorg](#) enligt Socialstyrelsens föreskrift SOSFS 2015:10.
Dessutom gäller nedanstående rutiner:

Skyddsutrustning	<p>Visir eller skyddsglasögon ska användas vid vårdmoment inom 2 meter från patienten. Skyddsglasögon kan endast användas tillsammans med vätskeresistent munskydd IIR. Flergångsvisir/skyddsglasögon desinfekteras efter användning med alkoholbaserat desinfektionsmedel med tensid.</p> <p>Munskydd/andningsskydd</p> <p>Patient i tidigt sjukdomsförlopp (< 7 dagar från symtomdebut)</p> <ul style="list-style-type: none">– Andningsskydd (FFP3, FFP2, N95, KN95) med god passform och tillpassning används tillsammans med visir vid sammanhängande vistelse (> 15 min) i vårdrummet. <p>Patient i senare sjukdomsförlopp (> 7 dagar från symtomdebut)</p> <p><i>Ingrepp utan AGP</i></p> <ul style="list-style-type: none">– Munskydd typ IIR används vid vårdmoment inom 2 m från patienten. Om visir används räcker munskydd typ II <p><i>Ingrepp med AGP</i></p> <ul style="list-style-type: none">– Andningsskydd (FFP3, FFP2, N95, KN95) med god passform och tillpassning används tillsammans med visir <p>Vid kirurgi på patient med covid-19 och samtidig infektionssjukdom med luftburen smitta (exempelvis mässling och tuberkulos), kirurgisk</p>
-------------------------	--

Covid-19 Operationsavdelning

Vårdhygien Skåne
vardgivare.skane.se/vardhygien

Utskrivna kopior gäller inte som original

Covid-19

Faktaägare: Vårdhygien Skåne
Godkänt av: Anna Stjärne Aspelund

Datum: 2021-03-16
Ersätter: 2020-10-21

Sida: 4 (5)

	<p>behandling av HPV med laser eller diatermi samt cytostatikabehandling ska FFP3 användas oavsett om AGP förekommer eller ej.</p> <p>FFP3 ska vara utan ventil alternativt med övertäckt ventil för att skydda sterilt område.</p> <p>Source control</p> <p>Munskydd kan också fungera som skydd mot smitta från bäraren till patienter och annan personal även utanför patientrummet (source control).</p> <p>Andningsskydd utan ventil rekommenderas vid utbrott av covid-19 i personalgruppen och kan då ersätta munskydd som source control. Användaren ska vara väl förtrogen med hur andningsskyddet används. Andningsskyddet ska vara väl tillpassat för att förhindra läckage. I vissa fall kan en tillpassare behövas för att få en optimal passform på andningsskyddet.</p> <p>Plastförkläde fungerar väl i de flesta situationer. Vid risk för kraftig förorening av kläder eller underarmar rekommenderas långärmat plastförkläde/vätskeavvisande rock.</p> <p>Handskar används vid risk för kontakt med kroppsvätskor.</p> <p>Avklädning</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ta av handskar om dessa använts <i>Desinfektera händerna</i>2. Ta av plastförkläde <i>Desinfektera händerna</i>3. Ta av visir/skyddsglasögon (tas av bakifrån) <i>Desinfektera händerna</i>4. Ta av munskydd eller andningsskydd (ta båda remmar bakifrån och lyft dem fram över huvudet) <i>Desinfektera händerna.</i> <p>Om handskar använts kan dessa och plastförklädet tas av i samma moment.</p>
Aerosolgenererande procedurer	<p>Exempel på vad som kan utgöra aerosolgenererande procedurer är: endotrakeal intubation och extubation, trakeotomi, trakeostomivård, handventilering inför intubation, bronkoskopi, hjärt-lung-räddning samt icke-invasiv ventilering (BiPAP- och CPAP-behandling), höglödesbehandling O2 (tex Optiflow) samt provtagning/sugning från nedre luftvägar.</p> <p>Nebuliserande behandling bedöms inte generera smittsamma aerosoler.</p>

Covid-19 Operationsavdelning

Vårdhygien Skåne
vardgivare.skane.se/vardhygien

Utskrivna kopior gäller inte som original

Covid-19

Faktaägare: Vårdhygien Skåne
Godkänt av: Anna Stjärne Aspelund

Datum: 2021-03-16
Ersätter: 2020-10-21

Sida: 5 (5)

Rutiner för personal	<p>Personal med symtom ska inte vistas på arbetsplatsen. Vid tillkomst av symtom på arbetsplatsen ska personen omedelbart avsluta arbetspasset.</p> <p>Personal med symtom ska snarast provatas för covid-19. Vid positivt covid-19 prov hos personal ska personalansvarig på enheten kontakta Vårdhygien för bedömning av smittspårning.</p> <p>Personal som exponerats för covid-19 på arbetsplatsen kan i de flesta fall fortsätta arbeta. Beslut angående detta tas i samråd med Vårdhygien.</p> <p>Personal som delar hushåll med person som blivit smittad med covid-19 ska följa förhållningsregler enligt Om din medarbetare bor med någon som är smittad med covid-19.</p> <p>Det är viktigt att hålla avstånd och tänka på hur vi umgås på arbetsplatsen, se Undvik smittspridning mellan kollegor.</p>
-----------------------------	---

Fakta

Coronavirus tillhör en grupp luftvägsvirus som vanligtvis orsakar förkylning. Liksom andra luftvägsvirus sprids det huvudsakligen via droppsmitta och kontaktsmitta. Globalt sprids nu ett nytt coronavirus, SARS-coronavirus-2 (SARS-CoV-2), som i vissa fall orsakar allvarlig luftvägssjukdom. Sjukdomen benämns covid-19 och klassificeras i Sverige som allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen. Väl utarbetade rutiner för korrekt hänvisning och handläggning av patienter som söker sjukvård krävs för att minska risken för såväl samhälls- som vårdrelaterad smitta.

Relaterad information

[Folkhälsomyndigheten](#) och [Smittskyddsblad covid-19](#) – Smittskydd